

Keskustan kouluverkko selvitys

Luonnosversio I, 29.4.2025

Tausta, asian esittely

- Kunnanhallitus päätti palauttaa 18.11.2024 § 211 kokouksessaan sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen tilatarveselvityksen uudelleen valmisteluun. Jatkovalmistelua ohjeistettiin niin, että valmistelussa keskitytään Mäntsälän keskustan alueen kouluverkkoon ja siinä erityisesti Myllymäen alakoulun tilakysymyksen ratkaisuun.
- Sivistyslautakunta päätti kokouksessaan 10.12.2024 § 120, että tilojen käytön jatkovalmistelua jatketaan kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti ja että jatkovalmistelun tilannetta tarkastellaan sivistyslautakunnan kokouksessa 29.4.2025.
- Sivistyslautakunta ohjeisti, että tilojen käytön jatkovalmistelussa tulee huomioida erityisoppilaiden vaatimat tarpeet ja että Mäntsälän keskustan alueen koulujen tilojen kunto tulee selvittää.

Väestökehitys

- Mäntsälän väestöennuste 2025
 - MDI teki päivitetyn Mäntsälän väestöennusteen helmikuussa 2025
- Mäntsälän kunnan väestökehitys on ollut positiivinen 2020-luvulle saakka
 - positiiviseen kehitykseen poikkeuksen muodostivat vuodet 2017 ja 2018, jolloin kunnan väestö väheni
 - 2020-luvulla väestön kehitys on ollut huomattavasti alemmalla tasolla kuin vuosina 2000-2015
 - syntyvyyden lasku ajoittuu 2010-luvun lopulle
 - luonnollinen väestökehitys kääntyy 2010-luvun lopulla negatiiviseksi
 - muuttoliike pitää yllä väestön lisäystä

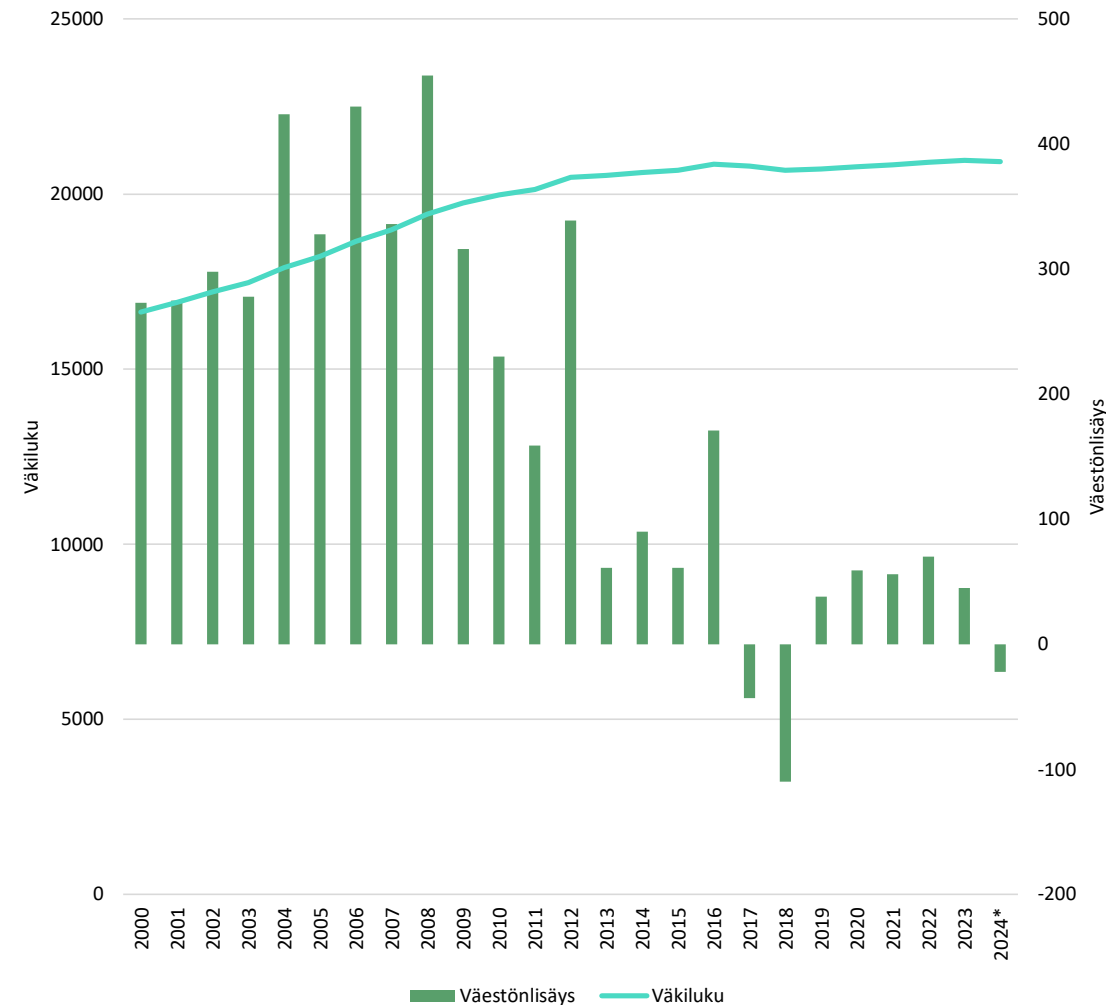
Väestönkehitys

Oheisessa kuvaajassa on kuvattu Mäntsälän väkiluvun kehitystä ja väestönlisäystä vuosina 2000-2024.

- Vuonna 2024 ennakkotietojen mukaan Mäntsälässä asui 20 933 henkilöä.
 - Mäntsälän väkiluku on kasvanut 4 305 henkilöä (+25,9 %) vuosina 2000-2024, 958 henkilöä (+4,8 %) vuosina 2010-2024 ja 96 henkilöä (+0,5 %) vuosina 2021-2024.
- Mäntsälän väkiluku on ollut kasvussa 2000-luvulla vuoteen 2017 asti, jolloin väkiluku laski 2000-luvulla ensimmäisen kerran. Väkiluvun laskuvuosien (2017-2018) jälkeen Mäntsälän väkiluku kasvoi taas 2020-luvulla, mutta hyvin maltillisesti verrattuna aikaisempaan kasvuun. Kuitenkin 2024 ennakkotietojen mukaan väkiluku kääntyi taas laskuun.
- 2010-luvun lopulla ja 2020-luvulla Mäntsälän väestönkehitys on ollut heikompaa kuin KUUMA-kunnissa keskimäärin. Kehitys on ollut kuitenkin vastaavaa Kuuma-kunnista myös Pornaisissa ja Vihdissä.

Mäntsälän väestönkehitys 2000-2024*

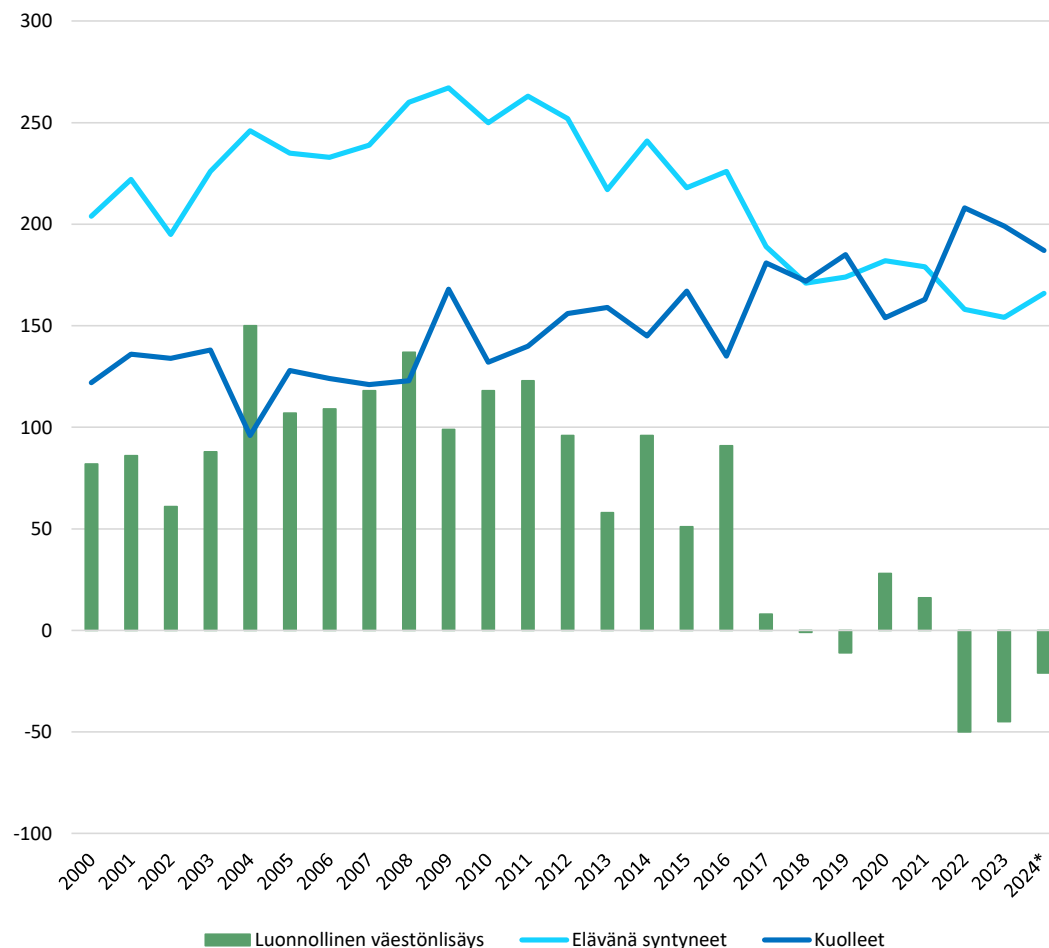
Syntyneet, kuolleet ja luonnollinen väestönlisäys

Kuvioissa on kuvattu Mäntsälän syntyneitä, kuolleita ja näiden erotusta, luonnollista väestönlisäystä vuosina 2000-2024.*

- **Vuonna 2024* Mäntsälässä syntyi 166 lasta ja vuosina 2021-2024 syntyi keskimäärin 164 lasta/vuosi.** Mäntsälän syntyneiden määrä on vaihdellut vuosittain, mutta kehityksen trendi on ollut selkeästi laskeva 2010-luvulla, joskin hieman tasoittunut 2020-luvulla.
 - Muutos syntyneiden määrässä on huomattava: 2010-luvun alussa vuosittain syntyi vielä n. 250 lasta, nyt enää noin 160 lasta.
- **Vuonna 2024* Mäntsälässä kuoli 187 henkilöä ja vuosina 2021-2024* kuoli keskimäärin 189 henkilöä/vuosi.** Kuolleiden määrä on kasvanut suhteellisen tasaisesti Mäntsälässä koko tarkastelujakson ajan. Kasvua selittää erityisesti kunnan väestön ikääntyminen: vaikka odotettu elinikä on noussut, tämä ei ole riittänyt kumoamaan ikääntyvän väestön vaikutusta.
- **Vuonna 2024* Mäntsälän luonnollinen väestönlisäys oli -21 henkilöä ja vuosien 2021-2024* keskiarvo oli -25 henkilöä/vuosi.** Luonnollinen väestönlisäys on ollut Mäntsälässä negatiivista viimeisen kolmen tarkasteluvuoden ajan.
 - **Negatiivisen luonnollisen väestönlisäyksen takia kunnan kaiken kasvun täytyy tulla muuttovoitoista!**

Syntyneet, kuolleet ja luonnollinen väestönlisäys

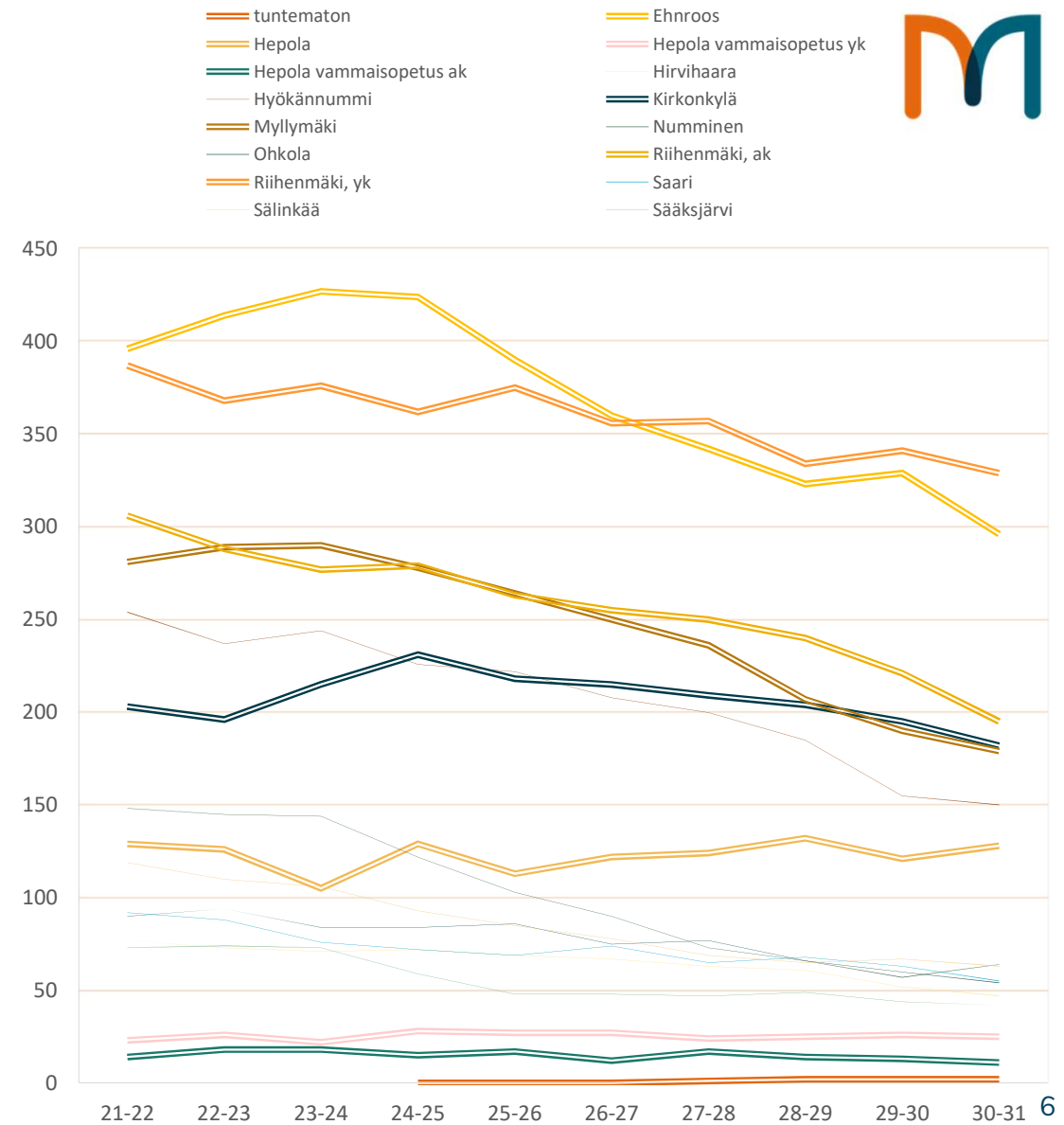
Mäntsälän koulujen oppilasmäärä

Kaaviossa on oppilasmäärien toteuma tilastointipäivän tiedon mukaan vuosina 2021-2024 ja ennuste lukuvuoteen 2025-2031.

Ennusteen pohjana ovat Mäntsälässä asuvat lapset.

Keskustan alueen koulut merkitty taulukkoon kaksoisviivalla ja muut koulut ohuella viivalla.

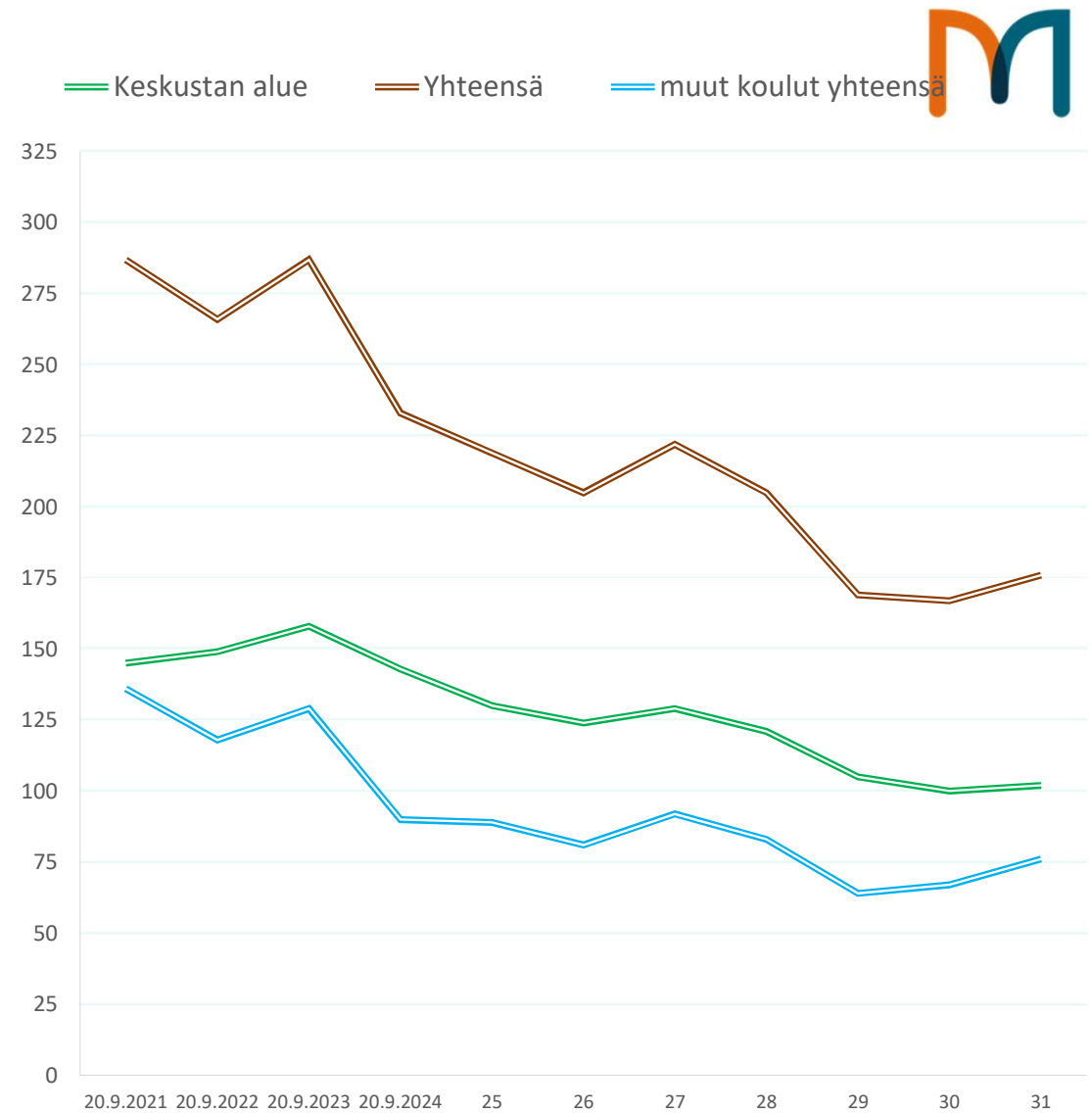
Tuntematon tarkoittaa, että lapsen osoitetiedot eivät ole julkisia.

Mäntsälässä 1. luokan aloittaneiden määrä

Keskustan alueen 1.luokkalaisten määrä verrattuna kaikkiin kunnan 1.luokkalaisten määrään ja muihin kuin keskustan alueen 1.luokkalaisten määrään vuosina 2021-2024 ja ennuste vuoteen 2031

Kaaviossa ruskealla viivalla ovat kaikki Mäntsälän kunnan 1. lk aloittaneet oppilaat yhteensä, sinisellä muut kuin keskustan alueen oppilaat ja vihreällä keskustan kouluissa 1. luokan aloittaneet.

Ryhmiin lukumäärät 2021-2025 ja arvio tulevien vuosien 2025-2031 opetusryhmien määristä
Keskustan alue: yleisopetus ja vammaisopetus, **luokka-asteet 1-6** sekä
vertailuvuosien 2024 ja 2030 oppilasmäärät ja opetustilojen määrät

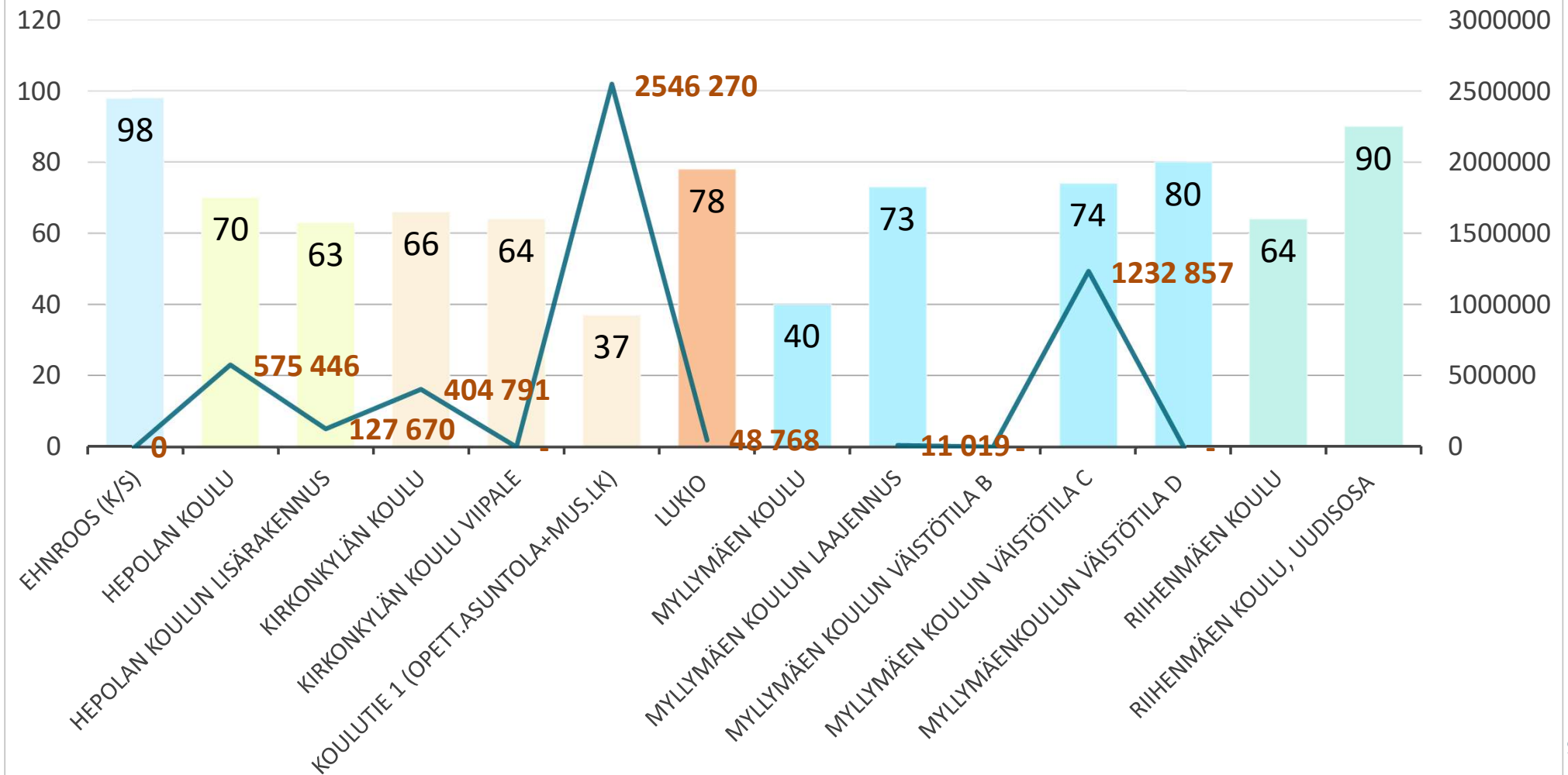
Koulu	21-22	22-23	23-24	Opetus- oppilas- määrä	ryhmät 24-25	Opetus- tilojen määrä	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30	Opetus- oppilas- määrä	ryhmät 30-31	Opetus- tilojen määrä
Hepola	7	7	7	129	6	10	5	5	5	5	5	133	6	10
Hepola vammaisopetus	3	3	3	28	3	0	3	3	3	3	3	25	3	0
Kirkonkylä	10	10	11	231	11	13	12	12	12	11	11	179	10	8
Myllymäki	12	12	12	278	12	13	12	12	12	11	11	178	10	4
Riihenmäki	12	12	12	279	12	14	12	12	12	12	11	198	10	14
Yhteensä	46	46	47	945	44	50	47	46	46	44	41	713	39	36

Ryhmiin lukumäärät 2021-2025 ja arvio tulevien vuosien 2025-2031 opetusryhmien määristä
Keskustan alue: yleisopetus ja vammaisopetus, **luokka-asteet 7-9** sekä
vertailuvuosien 2024 ja 2030 oppilasmäärät ja opetustilojen määrät

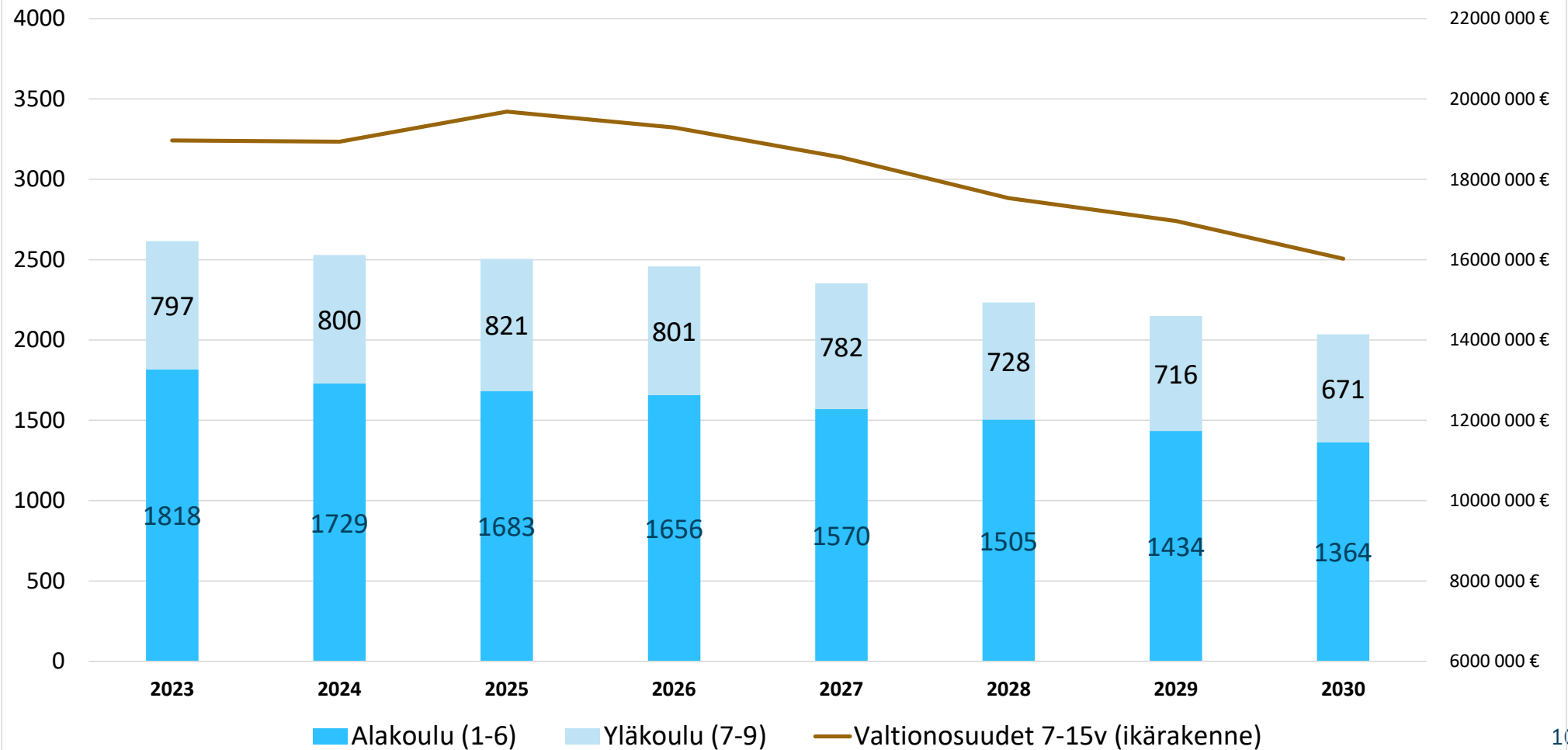
Koulu	21-22	22-23	23-24	Opetus- oppilas- määrä	ryhmät 24-25	Opetus- tilojen määrä	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30	Opetus- oppilas- määrä	ryhmät 30-31	Opetus- tilojen määrä
Ehnroos	19	19	19	424	19	24	18	18	17	16	16	296	15	24
Hepola vammaisopetus	2	2	2	15	2	0	3	2	2	2	2	11	2	0
Hepola petuopetus					3	3							3	0
Riihenmäki	18	18	18	362	18	21	18	17	17	16	17	329	16	21
Yhteensä	39	39	39	801	42	48	38	37	36	34	35	636	36	45

Keskustan koulujen kuntoluokka ja korjausvelka

- laskelmat Trellum Consulting Oy

Valtionosuuksien kehitys 2023-2030 suhteessa oppilasmäärään

Hepolan koulun rakennus

Hepolan yleisopetuksen oppilaiden määrä pysyy varsin tasaisena 2025-2030. Opetusryhmien määrä on lukuvuosittain viisi, 2030-2031 kuusi.

Siirtäminen on mahdollista aloittaa lukuvuoden 2027-2028 alussa siten, että koulutulokkaat aloittavat perusopetuksen Riihenmäessä. Lukuvuosina 2025-2026 ja 2026-2027 Kirkonkylän viipaleen ryhmät tarvitsevat mahdollisesti väistää Riihenmäen (ja Hepolan) tiloihin, joten Hepolan oppilaiden siirtoa Riihenmäkeen ei kannata aloittaa ennen lukuvuotta 2027-2028.

Hepolan koulun rakennus

	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30	30-31
Hepola	5	5	5	5	5	6
(10xOT3)	-	-	-1->4	-1->3	-1->2	-1->2*
Riihenmäki	12	12	12	12	11	10
(14xOT3)			13	14	14	14

*Myös Hepolaan jäljelle jäävät 2 ryhmää siirtyvät lukuvuoden 2030-2031 alussa Riihenmäkeen. Hyödynnetään kokonaisvaltaisesti -19 opetuksen tiloja. (7-9 luokkien opetuksen on käytössä 21 tilaa (ml. aineluokat), käytössä näistä on lv 2030-2024 15.

Hepolan koulun rakennus

Hepolan osalta voidaan pohtia seuraavia ratkaisuja:

- Kaikki opetus siirretään pois, yleisopetuksen oppilaat siirtyvät Riihenmäkeen. Vammaisopetukselle ja vaativalle erityisopetukselle osoitetaan tilat toisaalta. Vammaisopetuksen ja vaativan erityisopetuksen jättäminen Hepolaan ei täytä yhdenvertaisen kohtelun kriteereitä eikä ko. opetusmuotojen oppilaiden oikeutta lähikouluun. Tällöin koko rakennus ja viipale jäisivät tyhjäksi. Selvitetään mahdollisuus hyödyntää rakennusta Riihenmäen väistötilana mahdollisen tulevan vanhan osan peruskorjauksen aikana. Viipaleesta voidaan luopua, kun vammaisopetukselle/vaativalle erityisopetukselle voidaan osoittaa uudet tilat
- Hepolan jää yleisopetuksen 1-6 opetus ja vammaisopetus. Päärakennuksen kuntoluokka on 70 ja viipaleen 63. Päärakennuksen korjausvelka on 575 446 euroa. Vammaisopetuksen tilat tulisi remontoida asianmukaiseksi.

Kirkonkylän viipale, Myllymäki-Ehnroosin 1-6 luokkien opetus

Kirkonkylän koulun viipale on tullut tiensä päähän. Väliaikaiseksi tarkoitettu rakennus on perustettu 1976 ja sen kuntoluokka on 64. Rakennuksen käyttöikä on pyritty jatkamaan monin tukitoimin, mutta tilanne ei ole kohentunut rakennuksessa työskentelevien kokemuksen mukaan. Viipaleen viidelle opetustilalle tarvitsee osoittaa korvaavat tilat. Tarve on välitön.

Myllymäen ja Ehnroosin koulun 1-6 luokkien opetuksella ei ole asianmukaisia tiloja. Myllymäen uudisosa on käytössä, uudisosassa voi opiskella 4 ryhmää. 9 ryhmää opiskelee ikääntyneissä väistötiloissa.

Myllymäen vanhan rakennuksen purkamiselle tarve on välitön. Samoin väistötiloista luopumiselle tarve on välitön. Tämä aiheuttaa lisärakentamisen tarpeen noin 8-12 lisätilalle. Aikataulullisesti purkaminen voisi ajoittua kesään 2027, koska on taloudellista ja järkevää yhdistää se uudelleen rakentamisen hankkeeseen. Aikataulun toteutumisen edellytyksenä on jouheva päätöksen valmistelu ja -teko keskustan kouluverkkokokonaisuuden osalta.

Yhteenveto

Hepolan rakennuksista luovutaan. Yleisopetus siirtyy porrastetusti Riihenmäen koulun yhteyteen lukuvuoteen 2030-2031. Vammaisopetukselle ja vaativalle erityisopetukselle osoitetaan uudet tilat. Uudet tilat olisi mahdollista osoittaa aikaisintaan lukuvuodelle 2027-2028.

Kirkonkylän viipaleesta luovutaan heti kun se on mahdollista. Tämä tarkoittaa todennäköisesti tilapäisratkaisua lukuvuosille 2025-2026 ja 2026-2027. Uudet tilat olisi mahdollista osoittaa aikaisintaan lukuvuodelle 2027-2028.

Myllymäen koulun vanha osa puretaan. Uusi osa jää käyttöön. Uuden osan talotekniikka on vanhassa osassa, joten talotekniikka tulee siirtää, jotta uuden osan käyttöä voi jatkaa. Myllymäen väistötiloista luovutaan.

Tämän mukaisesti keskusta-alueella on uudisrakentamisen tarve 8-12 yleisopetuksen tilalle, 6 vammaisopetuksen tilalle ja 3 vaativan erityisopetuksen tilalle. Aikataulullisesti ja taloudellisesti yksi mahdollinen vaihtoehto on toteuttaa uudelleen rakentaminen Myllymäki-Ehnroosin tontille vanhan Myllymäen rakennuksen paikalle joustomuunneltavalla elementtiratkaisulla. Tämä olisi mahdollista toteuttaa siten, että rakennukseen tarvittaessa lisättäisiin uusia osia tai poistettaisiin niitä. Ulkokuorellisesti tämä olisi mahdollista sovittaa maisemaan ja tontin muihin rakennuksiin. Toiminnallisesti se pystyisi vastamaan sekä vaativan erityisopetuksen että vammaisopetuksen tarpeisiin. Optimistisesti ennustettuna tämä rakennus voisi olla käytössä lukuvuoden 2027-2028 aikana.

Yhteenveto

Jos Hepolan päärakennuksesta ei luovuta, siellä voisi toimia 1-6 luokkien yleisopetus ja vammaisopetus edellä kuvatun mukaisesti. Vaativalle erityisopetukselle tulisi osoittaa uudet tilat. Hepolan päärakennus tarvitsisi tässä tapauksessa peruskorjauksen ja luokkatilat tulisi muuttaa vammaisopetukselle soveltuviksi.

Riihenmäen koulussa säilyisi väljyyttä. Uudisrakentamisen tarve koskisi Kirkonkylän viipaleen, Myllymäki-Ehnrösin väistötilojen ryhmien ja vaativan erityisopetuksen tarvetta. Uudisrakentamisen tarve ei tässä ole juurikaan pienempi, koska Hepolan yleisopetus ei kummassakaan mallissa tarvitse uutta tilaa. Tilaa tulisi rakentaa 8-12 yleisopetuksen ryhmälle ja 3 vaativan erityisopetuksen ryhmälle.

On järkevää sijoittaa uudelleen rakentaminen Myllymäki-Ehnrösin tontille, koska yhtenäiskoululla on jo ennalta tarve uusien tilojen rakentamiselle. Vammaisopetukselle ja vaativalle erityisopetukselle on mahdollista tässä yhteydessä toteuttaa oppilaiden tarpeita vastaavat asianmukaiset tilat ja koulun toiminnallinen kokonaisuus palvelee myös heidän tarpeitaan. On järkevää yhdistää muiden koulujen vähäisempi lisätilatarve yhteen uudisrakennusprojektiin.

Huomiot

- Riihenmäen yläkouluosan peruskorjaus on tulossa ajankohtaiseksi. Väistötilat? Hepolan hyödyntäminen?
- Prosessin tulee edetä, tilatarve on nyt.
- Kouluverkon tarkastelu kokonaisuutena olisi tarpeellista.